

LÄS ETT UTDRAG

Edwidge Danticat

Att

skörda

ben

Tranan

Hans namn är Sebastien Onius.

Han kommer de flesta nätter för att göra slut på min mardröm, den som jag har jämt, den där mina föräldrar drunknar. Medan min kropp kämpar mot sömnen, slåss med sig själv för att vakna, viskar han åt mig: »Ligg still medan jag för dig tillbaka.«

»Tillbaka vart?« frågar jag utan att känna mina läppars rörelser.

»Tillbaka till grottan på andra sidan floden«, säger han. Jag rullar över åt hans håll och snubblar när jag försöker resa mig. Han hjälper mig att hålla balansen med yttersta änden av sina långa men krökta fingrar, som alla tycks ha fått egenliv när de kryper fram mot mig. Jag griper tag i hans kropp, mitt huvud når knappt upp till mitten av hans bröst. Han är övermåttan stilig i oljelampans matta sken, även om sockerrören har rivit sönder det mesta av huden i

hans glänsande svarta ansikte som är täckt av en labyrint med djupa ärr. Hans armar är lika breda som ett av mina nakna lår. De är hårda som stål efter fyra års arbete med att skära sockerrör.

»Se på dig«, säger han och tar mitt ansikte i en av sina stora skålformade händer, där handflatornas livslinjer har försvunnit i valkarna efter machetknivarna som man skär sockerrör med. »Du lyser som en jullykta, trots att din hy har samma färg som drivvedsaska i regnet.«

»Säg inte så där«, mumlar jag som fortfarande kämpar med sömnens skuggor. »Jag känner mig så naken av sånt prat.«

Han låter handen löpa upp och ner längs ryggen på mig. Hans grova, valkiga handflator nyper och river min hud medan raden av gula kaffebönor i hans armband snor sig och smeker de känsliga ställena längs ryggraden.

»Ta av dig nattlinnet«, föreslår han, »och var naken på riktigt. När din kropp är helt blottad kommer du att förstå att du är fullt vaken och då kan jag bara titta på dig och vara lycklig.« Sedan glider han över till andra sidan av rummet och iakttar varje min rörelse när jag klär av mig. Han står i ett hörn, utom räckhåll för lampan, på en skuggad plats där han kan se mig bättre än jag honom. »Det är bra för dig att lära dig att lita på att jag finns hos

dig, även när du inte kan fästa ögonen på mig«, säger han.

Detta får mig att skratta, och skratta högt, alltför högt för att vara mitt i natten. Nu är jag helt avklädd och fullt vaken. Raskt snubblar jag in i hans famn med nattlinnet i en hög runt fötterna. Så tunn och spenslig som han säger att jag är, fruktar jag att jag ska gå itu och försvinna. Jag är rädd för att vara blyg, distanserad, och kall. Jag är rädd för att jag ska sluta existera när han inte är där. Jag är som en sådan där havssten som suger all färg inåt och förlorar sin glans när den tas upp ur vågornas skum och utsätts för solens strålar. När han inte är där är jag rädd för att jag inte känner någon och att ingen känner mig.

»Dina kläder täcker mer än din hud«, säger han. »Du förvandlas till den uniform som de klär dig i. Nu är du bara du, bara kött.«

Det är att antingen befinna sig i en mardröm eller också ingenstans. Eller annars att bara driva inuti minnena och sörja den som jag var och ännu mer den som jag har blivit. Men allt detta bara när han inte är där.

»Se på ditt perfekta lilla ansikte«, säger han, »din perfekta lilla gestalt, din perfekta lilla kropp, du kvinnobarn med nattsvart hud, du som har alla nyanser av svart i dig, det som vi kan se och det som vi inte kan se, det goda och det dåliga.«

Han rör vid mig som när en fjäder snuddar vid huden. Kanske han också fruktar att jag skulle kunna försvinna.

»Allt i ditt ansikte är som det ska vara«, säger han, »din näsa där den ska vara.«

»Å, så sorgligt det vore om min näsa satt nere vid fötterna på mig«, säger jag.

Den här gången är det han som skrattar. På nära håll ser man skrattet skrynkla ihop hans ansikte, och axlarna höjs och sänks i en ojämn rytm. Jag är aldrig säker på om han bara skrattar, eller om han gråter samtidigt – fast jag har förstås aldrig sett honom gråta.

Jag somnar igen, med min kropp draperad över hans. På morgonen, före den första citrondoftande solstrålen, är han borta. Men jag kan fortfarande känna hans närvaro där i mitt lilla rums fyrkant. Jag kan känna lukten av hans svett, som är lika tjock som saften av sockerrör när han har arbetat för mycket. Jag kan fortfarande känna hans läppar, det auberginefärgade tandköttet som smakar fet getmjölk som kokats till kristalliserad sötma tillsammans med senapsfärgad potatis. Jag känner mina kinder lyftas mot hans tånagelstjocka fingernaglar, känner gropan nedanför mina kindben, där armbandet nöp mig och lämnade efter sig en halvmånformad droppe av torkat blod. Jag känner de våta spåren på min rygg, där hans tunga försiktigt följde

de livgivande ådrorna mot ryggraden, känner de svaga märkena på mina handleder där han höll mig för hårt, kanske i ett ögonblick då han kände mig glida iväg. Och jag kan fortfarande räkna hans andetag som ibland skenade iväg mycket snabbare än hans hjärta slog.

När jag var barn brukade jag leka med min skugga i timmar, något som min far varnade mig för att jag kunde få mardrömmar av, mardrömmar som att se röster virvla i en orkan av regnbågens färger och höra egendomliga gestalter stiga upp och tala om vilka de var. Att leka med min skugga fick mig, som var enda barnet, att känna mig mindre ensam. De gånger jag hade lekkamrater kändes de aldrig riktigt verkliga eller närvarande för mig. Jag uppfattade dem aldrig som annat än ersättningar för min skugga. I livet bortom barndomen fanns det också många skuggor. Ibland skyddade Sebastien Onius mig från dem. Ibland var han själv en av dem.

FÖDSLAR OCH DÖDSFALL var vad mina föräldrar sysslade med. Jag trodde aldrig att jag skulle komma att hjälpa till vid en förlossning själv förrän skriken genljöd över dalen den morgonen, en röst som av tusen glas som krossades. Jag satt ute på gården i gräset och sydde i den sista knappen på en ny indigoblå skjorta till Sebastien när jag hörde dem. Jag slängde ifrån mig sykorgen och sprang genom huset till señorans sovrum.

Señora Valencia låg svettdrypande på sin säng och nederdelen av hennes klänning var alldeles genomdränkt av vätska.

Vattnet hade gått.

När jag lyfte på hennes ben för att ta bort lakanen, kom don Ignacio, señora Valentias far – vi kallade honom Papi – inrusande. Han lutade sig över henne,

drog i sin fjärilsformade mustasch med ena handen och klappade henne på den fuktiga pannan med den andra,

»Å, nej«, skrek señoran genom sammanbitna, gnisslande tänder. »Det är för tidigt. Det ska inte komma förrän om två månader.«

Papi och jag tog båda ett steg bakåt när vi såg den blodfläckade strömmen som forsade fram mellan hans dotters ben.

»Jag ska hämta doktorn«, sa han. Hans tjocka, mörka hud bleknade omedelbart till samma färg som varma äggskal.

När han störtade ut genom dörren knuffade han mig bakåt mot señorans säng, som för att med denna brutala gest meddela att eftersom läget var som det var så hade han inget annat val än att anförtro sitt enda barns liv i mina oskickliga händer.

Tacknämligt nog var señoran tyst en stund när Papi hade åkt. Hennes smärtor tycktes ha avtagit något. Drunknande i madrassens djup drog hon några lättade andetag.

Vi satt en stund med hårt sammanflätade fingrar, som när vi var småflickor och sov i samma rum. Trots att det var meningen att hon skulle sova i sin

himmelssäng, och jag på en liten tältsäng bredvid, brukade hon säga åt mig att komma över till henne när hennes far hade somnat, och vi flickor brukade hoppa upp och ner på madrassen, leka med våra skuggor, och låtsas att vi var fyra lyckliga flickor, vilket tvingade hembiträdet Juana att komma in och hota med Papi som skulle komma och motivera oss till sömn genom att ge oss smisk.

»Amabelle, är babyens säng klar?« Señora Valencia klamrade sig fortfarande fast vid min hand och kastade en blick mot vaggan som stod inklämd mellan jalusidörrarna ut mot pation och hennes älsklings-skåp, ett kläds-kåp med djupt utskurna jätteorkidéer och flygande kolibrier.

»Allt är förberett, señora«, sa jag.

Trots att jag inte brukade be viskade jag några ord till La Virgen de la Carmen om att doktorn måtte hinna fram innan señorans värkar började igen.

»Jag vill att min man ska komma.« Señoran blundade hårt och tårarna rann tyst utmed hennes kinder.

»Vi ska skicka bud efter honom«, sa jag. »Tala om för mig hur det känns i kroppen.«

»Det gör mindre ont nu, men när smärtan sätter in känns det som om någon kör en kniv i ryggen på mig.«

Babyn kanske tryckte mot ryggraden, tänkte jag som erinrade mig ett av min fars favorituttryck när han och min mor samlade blad som de stoppade ner i rom- och eldvattensflaskor innan de rusade iväg till en förlossning. Utan att veta vad det var för slags blad kunde jag inte lindra señorans plåga. Det fanns visserligen gott om rom och eldvatten i huset, men jag ville inte lämna henne ensam och gå ut i förrådet och hämta dem. Vad som helst skulle kunna hända under min frånvaro, av vilket det värsta skulle vara om en dam i hennes ställning skulle tvingas krysta fram barnet ensam, som en lantarbeterska vars värkarbete plötsligt börjar under ett tak av sockerrör.

»Amabelle, jag kommer väl inte att dö?« Hon skrek så högt som den mjuka, mumlande röst som varit typisk för henne ända sedan barndomen förmådde, och flämtade av återkommande smärta mellan orden.

Vi var ensamma i huset nu. Jag måste lugna henne, hjälpa henne, som hon alltid hade räknat med att jag skulle göra, som hennes far alltid hade räknat med att jag skulle göra.

»Före det här är den värsta smärta jag har känt den när jag blev stungen av ett bi på handryggen och den svullnade upp«, förklarade hon.

»Det här kommer att göra mera ont, men inte så länge till«, sa jag.

En mild bris fläktade in genom de små springorna i jalusidörrarna. Hon grep efter myggnätet som hängde hopvirat över huvudet på henne, tog tag i det och vred om det hårt.

Señoran fick gåshud över hela armarna. Hennes grepp om min handled var så hårt att mina fingrar domnade. »Om inte doktor Javier kommer måste du hjälpa mig!« skrek hon.

Med ett ryck lossade jag händerna ur hennes grepp och masserade hennes armar och spända skuldror för att göra hennes kropp mera beredd för förlossningen. »Ni får stålsätta er«, sa jag. »Spara krafterna till babyn.«

»Heliga jungfru!« tjöt hon mot taket medan jag drog hennes negligé över huvudet på henne. »Jag ska inte tänka på något annat än dig, Heliga jungfru, tills denna smärta har blivit till ett barn.«

»Låt luften passera fritt när ni andas in och ut«, sa jag. Jag erinrade mig att min mamma brukade säga att det var viktigt att kvinnorna andades normalt om de ville att det skulle göra mindre ont. »Jag känner mig yr«, sa hon och det ryckte i hela kroppen på henne,

som levande kött kastat på elden. Hon vred sig av och an på sängen och svalde desperat luft i stora klunkar, trots att hennes ansikte svällde upp av det och ådrorna dunkade som trumslag i hennes tinningar.

»Jag vägrar att föda mitt barn så här«, sa hon och försökte hålla sig kvar i en grop mitt i sängen. »Jag vägrar att låta någon komma in och se mig blottad och naken.«

»Snälla señora, koncentrera er på det här.«

»Du täcker väl åtminstone över mina ben om de kommer?« Hon grep med båda händerna om buken för att möta en ny våg av smärta.

Jag kände hur maginnehållet steg och fastnade mitt i bröstet på mig när barnets huvud skymtade i födelsegången. Ändå kände jag en viss lättnad, fast jag förstod att hon inte gjorde det. Jag sa till mig själv att nu när jag faktiskt ser att det blir ett barn av all denna plåga, så är det här inte alldeles omöjligt.

Trots min hoppfullhet upphörde barnet med att försöka ta sig ut och låg stilla alldeles vid utgången, som om det plötsligt hade ändrat sig och bestämt sig för att stanna kvar. Bedövad av smärtan hade också señoran slutat röra sig.

»Señora, det är dags nu«, sa jag.

»Dags för vad då?« frågade hon, medan hennes små, rundade tänder högg mot underläppen.

»Det är dags att pressa fram barnet. Jag kan se huvudet. Håret är mörkt och mjukt, lockigt som ert eget.«

Hon krystade med all sin kraft, likt en myra som försöker flytta ett träd. Barnets huvud gled ut och fyllde min handflata.

»Señora, detta är ert barn«, sa jag för att lugna henne. »Ni kommer att vara dess mor så länge ni lever. Det kommer att vara ert precis som vattenkrasse hör vattnet till och näckrosorna ån.«

»Som jag tillhörde min mor«, föll hon in och hämtade andan.

»Nu får ni själv uppleva varför man säger att barn är livets mening.«

»Skynda på!« befallde hon. »Jag vill se det. Jag vill hålla det. Jag vill veta om det är en pojke eller en flicka.«

Hennes panna rynkades av förväntan. Hon spände varje muskel och pressade ut barnets axlar. Hela spädbarnets kropp föll i min famn och täckte mitt hushållsförkläde med blod.

»Ni har fått en son.« Stolt tog jag barnet som låg mellan hennes ben och höll upp honom så hon kunde se.

Navelsträngen ringlade ut från henne när jag vaggade pojken mot mitt bröst. Jag torkade honom med en broderad handduk som jag hade klippt till och sytt själv så snart jag fått höra att hon var gravid. Jag daskade honom på stjärten två gånger men han skrek inte. Det var señora Valencia som grät i stället.

»Jag som trodde att det skulle bli en liten flicka«, sa hon. »Varenda söndag när jag hade varit i mässan och kom ut från kyrkan samlades småpojkar runt min mage som om de var kära i henne.«

Señora Valencias son hade kokosvit hy som hon själv, och kinderna och hakan var blossande skära som näckrosor.

»Är han vacker? Har han alla sina fingrar och tår?« frågade hon. »Varför skriker han inte?«

»Jag tänkte att jag skulle överlåta åt er att daska till honom igen.«

Jag kände det som om jag verkligen hade åstadkommit något när jag rev loss ett vitt band från en av kuddarna i vaggan, knöt det runt navelsträngen och sedan använde ett av señorans mans rakblad för att skilja pojken från hans mor. Señora Valencia öppnade just sin famn för att ta emot honom när det hördes ett tjut. Inte från honom utan från henne. Ett plågat skrik längst bak i halsen.

»Det börjar om igen!« skrek hon.

»Vad är det ni känner, señora?«

»Nya värkar.«

»Det är moderkakan som vill ut«, sa jag och mindes vad min mamma brukade säga. *Det tog sin tid innan moderkakan kom ut. Den var som ett barn till.* »Ni måste krysta igen för att den ska komma ut ordentligt.«

Hon tog i ännu mera än förut. Ytterligare ett lockigt, mörkt huvud gled ut mellan hennes ben tillsammans med efterbörden.

Jag skyndade mig att lägga ner pojken i vaggan och gick tillbaka för att förlösa det andra barnet. Jag började känna mig mera erfaren nu. Med samma handgrepp som förut drog jag fram huvudet. De små axlarna gled lätt ut, därefter de spinkiga benen.

Den förstfödde tjöt medan jag drog fram ytterligare ett spädbarn mellan señora Valentias lår. En liten flicka flämtade för att få luft. En tunn, brun slöja täckte hennes ansikte, likt lager av spindelväv. Navelsträngen låg som en blodig krans runt halsen på henne och täckte varenda millimeter av hennes hud mellan hakan och axlarna.

Señora Valencia slet hinnan från dotterns ansikte med fingrarna. Jag skar av navelsträngen runt barnets

hals med rakbladet och snart skrek också den lilla flickan i kapp med sin bror.

»Det är en förbannelse, inte sant?« sa señoran och tog sin dotter i sina armar. »Fosterhinnan, och så navelsträngen runt halsen.«

Hon blåste försiktigt på dotterns slutna ögon för att förmå barnet att öppna dem. Jag tog upp den lille pojken ur vaggan och lade honom i sängen för att han skulle få vara nära sin mor och syster. De två babybarnen slutade gråta när vi gnuggade deras fotsulor mot varandra.

Señora Valencia torkade blodet av sin dotters hud med den rena änden av lakanet. Flickan verkade mycket mindre än sin tvillingbror. Hon var mindre än hälften så stor som han, som också var liten. Till och med i sin mors armar låg hon på sidan med sina pyttesmå ben uppdragna mot magen. Hennes hy var mörkt bronsfärgad, en färg som låg någonstans mellan ljusbruna nötskal och svart haverrot.

Señora Valencia gjorde tecken åt mig att komma ännu närmare med sonen.

»De ser väldigt olika ut«, sa hon. Hon ville höra vad jag tyckte.

»Er son har fått er cherimoyamjölksfärg«, sa jag.

»Och min dotter har fått din«, sa hon. »Min dotter är en kameleont. Hon har antagit din färg efter blotta åsynen av ditt ansikte.«

Med ännu darrande fingrar gjorde hon korstecknet från pannan och ner till den svettiga klyftan mellan sina bröst. Det var en osedvanligt het morgon. Luften var tung av doften av citrongräs och daggen på flamboyantträdens blad som torkade i solen, och lukten av allt blod som señoran hade förlorat för sina barns skull. Jag stängde de tillskjutna dörrarna mot pation ordentligt för att helt utestänga luften utanför.

»Var snäll och tänd ett ljus för Den heliga jungfrun, Amabelle? Jag lovade henne att jag skulle göra det när jag hade fött.«

Jag tände ett vitt ljus och ställde det på kistan med babyutstyrsel bredvid vaggan som hade varit señorans när hon var liten.

»Tror du att barnen kommer att älska mig?«

»Älskar ni dem inte själv redan?«

»Det känns som om de alltid hade funnits.«

»Har ni bestämt vad barnen ska heta?«

»Jag tror att min dotter ska få heta Rosalinda Teresa till minne av min mor. Min man får bestämma vad vår son ska heta. Amabelle, jag är så lycklig idag. Du och

jag. Titta vad vi har åstadkommit.«

»Det var ni, señora. Det var ni som gjorde det.«

»Hur tycker du att min dotter ser ut? Vad säger du om min mörka ros? Tycker du att hon är fin? Tycker du att de är fina? Hon är så liten. Var snäll och ta henne och låt mig hålla min son nu.«

Vi bytte barn. För ett ögonblick tycktes Rosalinda sväva i luften mellan våra händer och riskera att falla. Jag tittade ner på hennes pyttelilla ansikte som ännu var strimmigt av moderns blod och vaggade henne hårdare i min famn.

»Amabelle, tror du att min dotter alltid kommer att ha den här hudfärgen?« undrade señora Valencia.

»Min stackars älskling, tänk om folk tror att hon är en av er?«

3

I det vaknande mörkret säger Sebastien att om vi inte rör vid varandra så måste vi tala med varandra. Vi måste tala för att påminna varandra om att vi ännu inte befinner oss i det slumrande mörkret, som är en oändlig död, likt en mörklagd grotta.

Jag berättar för honom att jag hellre vill att han ska röra vid mig, smeka mig på alla de vanliga ställena och på samma vanliga sätt. Tystnaden är som sömn för honom, en sekund ifrån döden.

Han frågar om min familj, om hurdana mina föräldrar var när de levde.

»Vad var det du beundrade mest hos din mor?«

Ibland tycker jag om när han bara är ett djupt eko, när det ena yttrandet efter det andra uppfyller vartenda hålrum i mitt lilla krypin, med en röst som låter som om den aldrig kan ha varit ett spädbarns gnyende, en pojkes

viskning, en ung mans mumlande, en röst som talar som om varje ord som den någonsin uttalat alltid har varit och alltid kommer att vara till bara för mig.

»Berätta vad det var du tyckte mest om hos din mor?« säger han igen när jag ägnar alltför mycken tid åt att beundra hans röst och låter bli att svara.

»Jag tyckte om hennes lugn«, säger jag. »Hon var en kvinna som gjorde allt långsamt, i sin egen takt, som min far brukade säga. Hon var en fåordig kvinna. De gånger hon faktiskt sa något var hennes ord exakta och precisa. 'Det tog sin tid innan moderkakan kom ut. Det var som ett barn till.' Hon hade ett barskt ansikte med en halv kalebass till panna, det vill säga, hennes panna var lika stor, hög och bred som min, ett tecken på gott förstånd, sägs det. Hon visade mig inte särskilt mycket tillgivenhet. Jag tror att hon ansåg att det var ett dåligt sätt att uppfostra en flicka som förmodligen inte skulle få någon tillgivenhet under resten av sitt liv. Hon log inte ofta heller.«

»Du ler inte ofta.«

»Hon var spenslig som jag. Jag tror att jag liknar henne, men jag ler faktiskt oftare.«

»Ler du nu?« Jag kan höra honom le i mörkret. Leendet smälter samman med hans röst och hindrar hans tal en aning emellanåt.

Hans fingrar skär genom luften och fram mot mig. Innan hans händer hunnit landa på vardera sidan av min midja har jag börjat tjuta och kackla som en sjuk höna. Det känns som om jag redan blir kittlad.

»Berätta mer om din mor«, säger han, när det är slut på kittlandet och tjuten. »Vad hette hon?«

»Hon hette Irelle Pradelle«, säger jag, »och när jag drömde om henne efter det att hon hade dött, så log hon alltid. Utom när hon och pappa drunknade förstås.«

DOKTOR JAVIER RUSADE raka vägen till señora Valencias säng omedelbart efter sin ankomst. När han gick in i rummet meddelade hon raskt: »Amabelle och jag har gjort det, Javier. Vi har fött barnen, nedkommit med tvillingar.«

Doktor Javier var en påfallande lång man som tycktes se ner på alla runt omkring sig. Hans kisande blick verkade farlig och bister när han undersökte barnen och klippte av navelsträngen lite närmare magen på dem.

»Hur lång tid tog förlossningen?« frågade han señora Valencia.

»Den började igår kväll«, svarade hon.

»Varför skickade ni inte efter mig då?«

»Ni kommer väl ihåg våra uträkningar. Jag trodde inte det var dags än.«

»Vi kanske missbedömde saken.«

»Det var tur för tvillingarna och mig att Amabelle vet hur man förlöser barn«, sa hon. »Jag skulle aldrig ha klarat det ensam.«

»Vi är alla tacksamma mot Amabelle.« Doktor Javier log mot mig när han strök undan sitt tagelliknande, kastanjebruna hår som gick ner i en snibb mitt i pannan. Ett litet utskuret sockerrörblad av trä satt fastnålat på kragen till hans broderade skjorta. Det var en talisman, som amuletterna som sockerrörsskärarna här i Alegria bar om halsen för att skydda sig mot onda makter.

»Amabelle, var snäll och koka lite vatten«, sa doktorn. »De små behöver tvättas.«

Huset stod på toppen av en kulle med utsikt över de azurgröna bergen på baksidan och en bred väg på framsidan. Jag gick ut genom baddörren från köket. Jag rusade till mitt rum, tog av mig mitt blodiga förkläde och min blus och lade dem i en hög i ett hörn i närheten av latrinen.

Långt nedanför kullen kunde jag se hembiträdet Juana komma tillbaka från floden med en hink fylld av kläder på huvudet. Juana och hennes man Luis hade arbetat åt Papi redan innan señora Valencia föddes.

Juana stannade framför sitt hus, vars spetsiga tak verkade halvt begravt i den gräsbevuxna kullen.

I skjulet där jag hade mitt eget utomhuskök satte jag vatten till kokning på en bädd av träkol och väntade på att Juana skulle komma upp. Från gårdsplanen kunde jag också se de ordentligt stängda jalousierna till señora Valentias rum. De var målade indigoblå liksom större delen av huvudbyggnaden utom verandan som löpte runt hela huset och hade samma karmosinröda färg som Alegrias flamboyanträd i full blom.

Juana kom aldrig, så jag gick tillbaka till señora Valentias rum med två emaljerade handfat fulla av varmvatten. Det ena bar jag på huvudet och det andra i händerna. Señora Valencia var skyld från topp till tå och de blodiga lakanen låg i en hög i hörnet. Papi hade tagit bort madrasserna i hennes säng och ersatt dem med rena från hennes mors gamla säng i syrummet.

Doktor Javier hjälpte mig att ställa ner handfaten på kistan. Han hällde någon sorts medicin i badvattnet. Señora Valencia räckte honom sin son.

»Amabelle, kommer du ihåg exakt när barnen föddes?« frågade Papi. Han hade en anteckningsbok i knäet och var i färd med att skriva upp alla fakta för båda barnens födelseattester.

»Det var morgon än.« Señora Valencia tittade upp mot en gammal klocka i mahognyfodral som Papi hade fått sig tillsänd av sin far för cirka tjugo år sedan.

Jag tittade över axeln på Papi när han omständligt och med sin bästa handstil skrev upp tid och plats för nedkomsten och antecknade att det var den trettionde augusti år 1937, under självständighetens nittiotredje år, och sjunde året av överbefälhavaren och republikens president Generalissimo Rafael Leonidas Trujillo Molinas era.

»Och hur lång tid gick det mellan barnens födelse, Amabelle?« frågade Papi. »Minns du det?«

»Det andra var en överraskning. Jag vet inte«, sa jag.

»Inte mer än en kvart«, föreslog señora Valencia.

När det var Rosalindas tur att bli badad, tog doktor Javier henne och doppade ner henne i vattnet. Hon höll sig helt stilla när vattnet snuddade vid hennes hud.

»Hon har visst lite koldamm bakom örat, den lilla«, sa doktor Javier djärvt till señora Valencia när han lyfte upp hennes dotter ur vattnet.

»Det måste komma från faderns familj«, insköt Papi, vars fingrar plockade på huden i hans solsvadda, vita ansikte. »Min dotter är född i det här landets huvudstad. Hennes mor var av rent spanskt blod. Hon

kan spåra sin familj ända tillbaka till conquistadorerna, till El Almirante, Christofer Columbus. Och jag själv är född i en hamnstad, i Valencia i Spanien.«

Vi lindade barnen i de vita lindor som jag hade fällat under señora Valentias havandeskap, då hon trodde att hon bara skulle få en flicka. Hon tog sin dotter i famn medan Papi stirrade ner på sin dotterson som han vaggade fram och tillbaka på armen.

»Det där var ett mycket ohövligt påstående«, bannade Papi doktor Javier lågmält när han trodde att dottern inte lyssnade. »Vi vill inte höra något mer i den stilen.«

»Amabelle, får jag besvära dig om en *cafecito* – en liten kopp kaffe.« Doktor Javier tyckte nog att det var bäst att fly ur Papis åsyn.

»Ge honom vad han än vill ha«, sa Papi utan att lyfta blicken från sin dottersons ansikte.

Doktor Javier följde efter mig ut i köket. När han steg in genom dörren snuddade en bunt torkad persilja vid hans hjässa och lämnade kvar några små stjälkar i hans hår. Jag sträckte upp handen för att borsta bort dem men hejdade mig i tid. Det skulle vara alldeles för påflugget av mig att röra vid honom; han skulle kunna missförstå. När man arbetar för andra måste man

ständigt vara på sin vakt. Doktor Javier tilltalade mig alltid vänligt men jag kunde knappast tänka mig att han skulle tycka att det var särskilt trevligt att känna min hand i sitt hår.

»Amabelle, har du varit barnmorska hela tiden och aldrig talat om det för oss?« frågade han.

»Jag betraktar mig inte som barnmorska, doktorn.«

Jag spillde ut lite av kaffet när jag hällde upp det i en röd kopp med orkidémönster som stod på sitt fat på en silverbricka framför honom.

»Hur kunde du veta hur du skulle förlösa barnen?«

»Mina föräldrar var örtdoktorer i Haiti. När det behövdes förlöste de barn också«, sa jag som ville vara anspråkslös å mina föräldrars vägnar, de som alltid hade varit så anspråkslösa själva.

»Valencia har berättat att flickebarnet hade det svårt«, sa han.

»Hon hade en hinna över ansiktet och navelsträngen låg illa till, ja.«

»Illa till, runt halsen på henne? Det är som om det andra barnet försökte strypa henne.«

»Om doktorn tillåter så vill jag helst inte fördöma små nyfödda barn genom att säga såna saker.«

»Det är många av oss som börjat som tvillingar i

magen och tagit kål på den andra«, vidhöll han. »När jag läste medicin hittade vi en gång benen från en baby i ryggen på liket av en fullvuxen man. Den enda förklaringen till det var att benen hade suttit där sen innan han föddes.«

Jag tänkte att han kanske berättade det här för mig för att göra mig nervös. Många människor som anser sig klyftiga finner nöje i att skrämna oss med en värld som de utgår ifrån att vi aldrig kommer att få se själva.

»Å andra sidan«, fortsatte han, »händer det ibland att när två barn föds samtidigt är det ena dödfött men det andra friskt och sunt – för att det döda barnet gav det andra en livstransfusion i moderlivet och i grund och botten offrade sig självt.«

»Jag är tacksam för att båda våra överlevde«, sa jag.

»Bortsett från läkarvetenskapen är mina stora intressen språk och genetik«, sa han. »Den där lilla Rosalinda lär mig något när jag ser på henne.«

Ville han skryta med mera av sin bildning för mig?

»Nu när vår gamle vän – señorans man – har blivit officer, vet jag aldrig vad jag ska kalla honom«, sa han. »Han stiger hela tiden i rang. Om jag minns rätt var han överste senast. Jag har inte sett honom på en tid.«

»Han kommer hem från förläggningen rätt ofta«,

sa jag och försökte slingra mig ifrån samtalet. »När han är hemma är ni själv alltid någon annanstans. Ni borde fråga señora Valencia i stället för mig, doktorn.«

»Jag är trött på militärer«, sa han och lät sig inte nedslås av min brist på intresse. »Ofta ogillar de mig, dessa Guardians män, även när de är gamla bekanta som Pico. Men strunt i det för ett ögonblick, Amabelle, det är en helt annan sak jag vill säga till dig: Jag är rätt orolig för den lilla flickan.«

»Är hon inte frisk?« frågade jag.

»Om Valencia har tillräckligt med mat åt henne kan hon bli ganska stark på några veckor. Men hon är så liten. Kan du se till att señora Valencia ammar henne ofta? Var snäll och säg åt Juana också. Hon kanske också kommer att sköta barnen.«

»Och pojken?«

»Han ser frisk ut. Det är lilla Rosalinda som bekymrar mig.« Han vände sin tomma kopp upp och ner på fatet, ett tecken på att han inte ville ha mer kaffe. »Jag vill säga dig en sak till, Amabelle. Du borde åka härifrån och bli barnmorska i Haiti.«

Jag kände mina ögonbryn fara i höjden och min mun formade en grimas som kanske kunde tolkas som ett leende.

»Jag är ingen barnmorska«, sa jag. »Och jag har inte varit på andra sidan gränsen sen jag var åtta år.«

»Du kan få utbildning«, sa han. »Valencia berättade för mig en gång att du kan läsa och skriva. De behöver folk som du på den lilla kliniken på andra sidan gränsen som jag besöker ibland. Jag kan inte åka dit så ofta, och så vitt jag vet finns det bara en eller två barnmorskor i den trakten. De skulle verkligen behöva dig.«

»Det är vänligt av doktorn att ha så höga tankar om mig.«

»Skulle du vilja göra det?«

»Det är mycket att fundera på ...«

»Fundera på alltihop då«, sa han och gick.

Jag kände mig fortfarande smickrad av doktors förslag när Juana kom in i köket med husets linne hopvikt i en stor korg.

»Jag fick lite kaffe från mina systrar idag«, sa Juana. Juanas två yngre systrar, Ana och Maria, var båda nunnor i ett barnhemskloster i en bergsby nära gränsen.

Juana tog upp en mogen mango ur fickan och räckte mig den. »Jag vet att du skulle ha plockat den här om du hade gått förbi den där den hängde på trädet«, sa hon.

Jag satte omedelbart tänderna i mangon och lät munnen fyllas av den tjocka, tunga saften.

»Hur mår seńoran?« frągade hon.

»Hörde du inte hennes skrik?«

»Vad då för skrik?«

»Från seńorans födslovåndor.«

»Ett barn?«

»Inte bara ett.«

Hon tappade tvättkorgen på golvet och böjde sig sedan ner och plockade upp alla de kringspridda lakanen. Juana var en tung kvinna vars alla rörelser överdrevs av hennes kroppshydda. Hennes bleka händer var stora men såg ömtåliga ut, som om de skulle explodera om man stack en nål i dem. »Hur många barn?« frągade hon medan huvudet guppade upp och ner av upphetsning.

»Hur många kan det bli? Hon är ingen höna.«

»Två?«

»En pojke och en flicka.«

»Tvillingar i huset«, sa hon och korsade sig. »Det är säkert Sankta Felicitas och Sankta Perpetuas verk. Var är seńoran nu?«

»På sitt rum, med doktor Javier.«

»Å! Det var Sankta Monika som såg till att doktor Javier kom hit i tid.«

»Han kom för sent«, sa jag och åsidosatte den blygsamhet som mina föräldrar hade lärt mig när jag var

barn. »Jag förlöste barnen själv. Det gick så snabbt, du skulle ha sagt att det var ett under.«

»Alla under händer jämt när jag är borta«, sa hon. »Jag måste berätta för Luis.« Hon rusade ut ur köket men kom sedan springande tillbaka. »Först måste jag se señoran och barnen med egna ögon.«

Jag lade ifrån mig mangon. Vi gick till señora Valentias rum. Juana brast i gråt så snart som hon fick syn på barnen, Rosalinda i sin mammas famn och den lille pojken som var föremål för ytterligare en noggrann undersökning av doktor Javier.

Señora Valencia höll fram Rosalinda mot Juana.

»Ta henne«, sa hon. »Vill du inte hålla min dotter, Juana?«

»Jag är rädd för att börja gråta«, snyftade Juana.

»Det gör du ju redan«, påpekade señora Valencia.

Kikande på den lille pojken gick Juana fram till sängen.

»Jag har givit min dotter namnen Rosalinda Teresa«, sa señora Valencia.

»Efter eran Mami!« Juana snyftade högre nu. »Tänk om eran mamma hade levat och fått uppleva den här dagen, vad glad hon hade blivit.«

»Varför gråter du då?« sa señora Valencia. »Det är

en glädjens dag.«

»Eran mamma skulle också ha gråtit, mera tårar av glädje än av sorg.«

»Jag åker till militärförläggningen och hämtar Pico«, sa Papi. »Jag vill komma hem innan det blir mörkt.«

»Åk inte ensam, don Ignacio.«

Juana ställde sig i vägen för honom med Rosalinda vilande i sina armar.

»Det finns ingen anledning till oro, jag går med Gud«, sa Papi med ett spår av otålighet i rösten.

»Ja, gå med Gud. Men var snäll och ta Luis med er«, uppmanade Juana honom enträget. »Han är i banandungen och skär ner lite bananer åt mig. Jag förstår inte hur han kan ha undgått att höra all uppståndelsen.«

»Vi ska försöka komma hem ikväll«, sa Papi och kysste sin dotters hand.

»Señora, vila er nu«, sa Juana. »Amabelle och jag ska sköta om allting.«

»Skäm inte bort henne för mycket«, varnade doktor Javier. »Valencia, låt inte dessa goda kvinnors vänlighet förstöra dig.«

»Pobrecita – stackars liten – det är nu hon måste

vara försiktig«, sa Juana. »Hon måste ligga till sängs och vila den nödvändiga tiden, både för sin egen skull och för barnens.«